

Sociální nerovnosti v účasti na cervikálním screeningu v Evropě

RNDr. Michala Lustigová, Ph.D.¹

Mgr. Anna Altová²

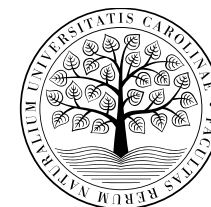
Ivana Kulhánová, Ph.D.^{1,2}

1 Přírodovědecká fakulta UK, KSGRR

2 Přírodovědecká fakulta UK, KDGD

Výzkumné centrum GeoQol

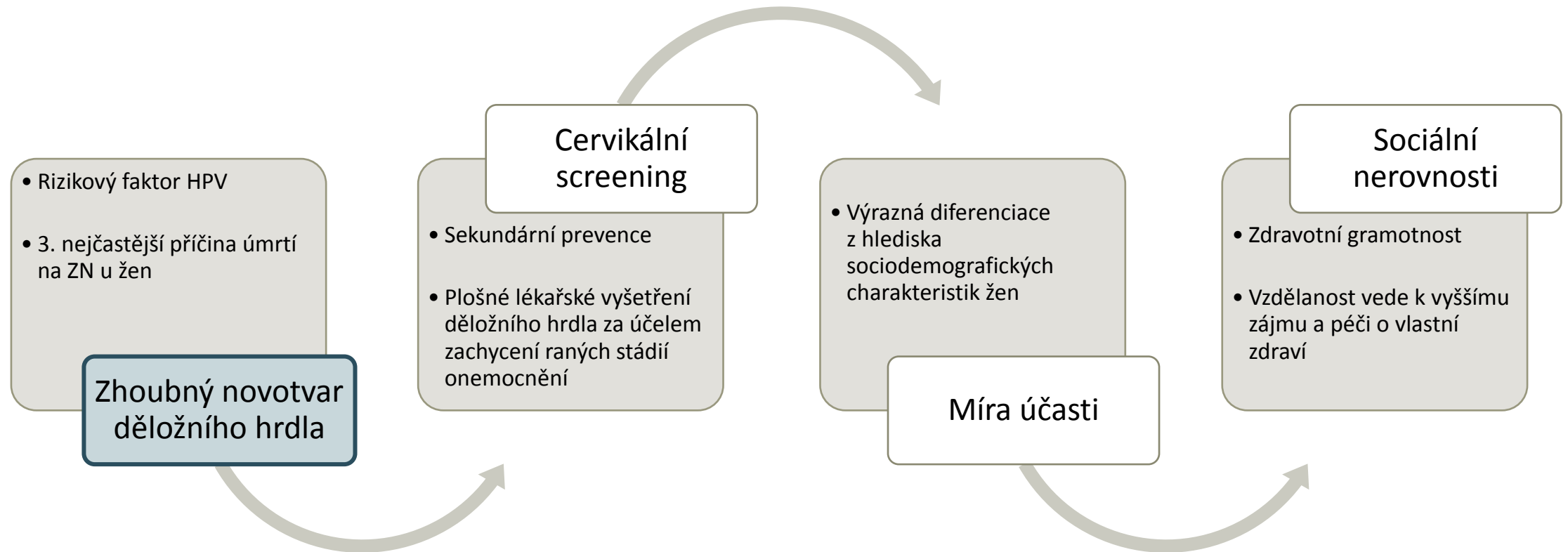
50. výroční konference ČDS, Ostrava, 15.9.–17.9. 2021

**PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Východiska příspěvku

Sociální nerovnosti v účasti na cervikálním screeningu v Evropě

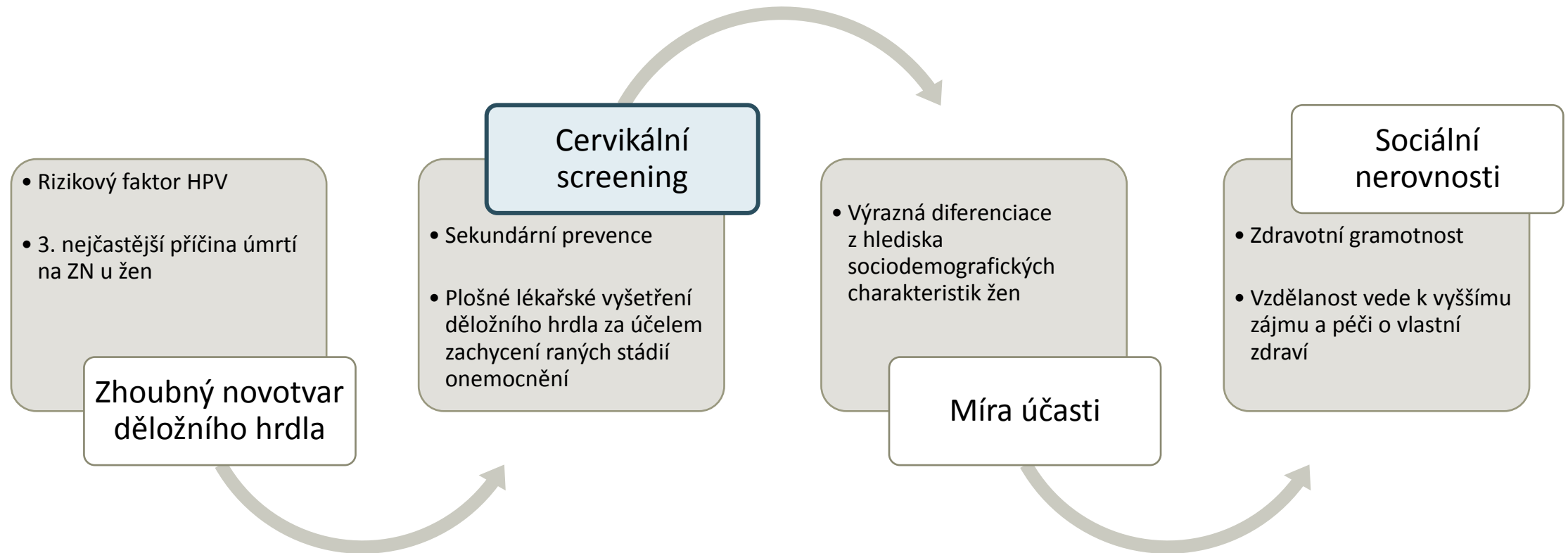

Zhoubný novotvar děložního hrdla

- Infekční nákaza lidským papilomavirem (HPV)
- Přenosný pohlavním stykem, s HPV infekcí se setká zhruba 80 % sexuálně aktivních osob
- K nákaze dochází především v prvních dvou až třech letech po prvním pohlavním styku.
- Většina žen nákazu HPV nezjistí, imunitní systém si s infekcí poradí, ve 20 % k projevům HPV infekce dochází.
- ZN děložního hrdla (MNK-10, dg. C53) 3. nejčastější příčina úmrtí na ZN

Východiska příspěvku

Sociální nerovnosti v účasti na cervikálním screeningu v Evropě

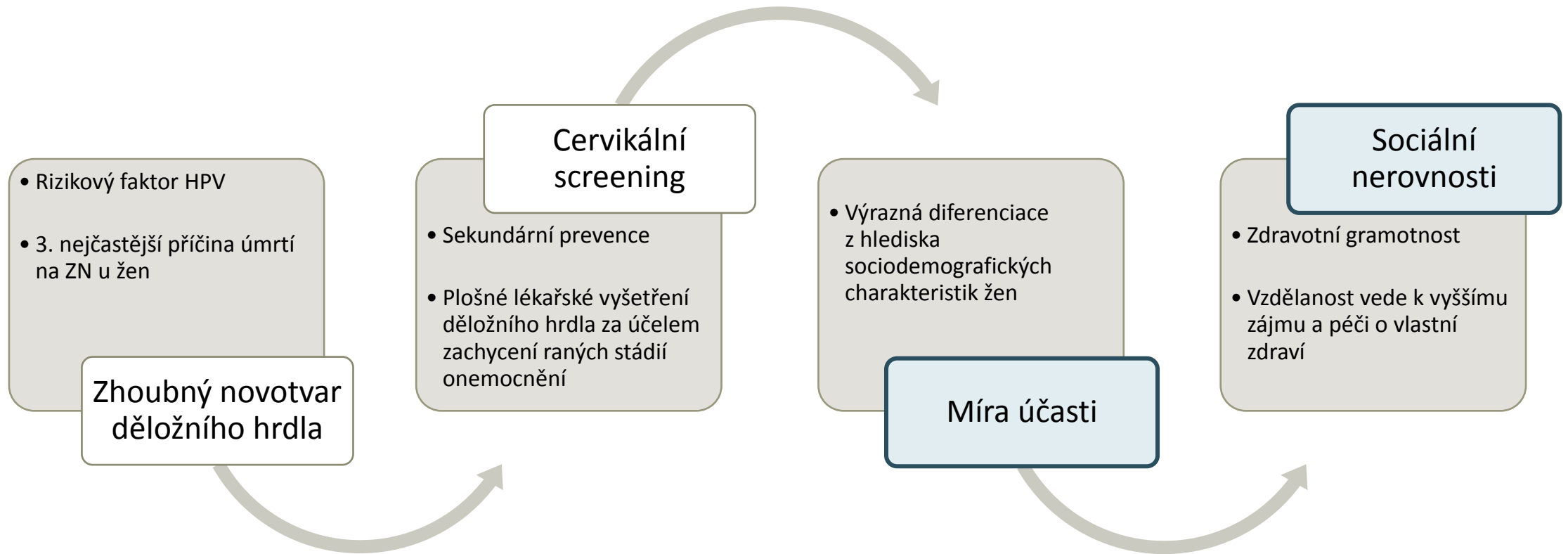

Možnosti prevence

- *Celoživotní sexuální abstinence*
- Primární prevence – očkování proti vysokorizikovým typům HPV (vždy typ 16 a typ 18).
 - Česko – očkování hrazeno ze zdravotního pojištění jeli zahájeno mezi 13–14 rokem života od roku 2012 u dívek a od roku 2018 u chlapců.
- Sekundární prevence – cervikální screening
 - Odhalení přednádorových změn infekční nákazy, popř. časných stádií ZN i u očkovaných
 - Česko – cervikální screening hrazen ze ZP od roku 2008 u žen ve věku 15 a více let, 1 x ročně

Východiska příspěvku

Sociální nerovnosti v účasti na cervikálním screeningu v Evropě

Cíl: Kvantifikace sociální nerovnosti v míře účasti
Souvisí míra participace se sociální nerovností?

Data a metodika

- Data

- Na základě projektu *Motivations and barriers for cancer screening attendance*
- EHIS (European Health Interview Survey) 2014 – Evropské výběrové šetření o zdraví 2014
 - Harmonizované šetření zdravotního stavu, životního stylu a využívání zdravotní péče
- 30 evropských zemí
- 163 841 žen ve věku 15 a více let

- Metody

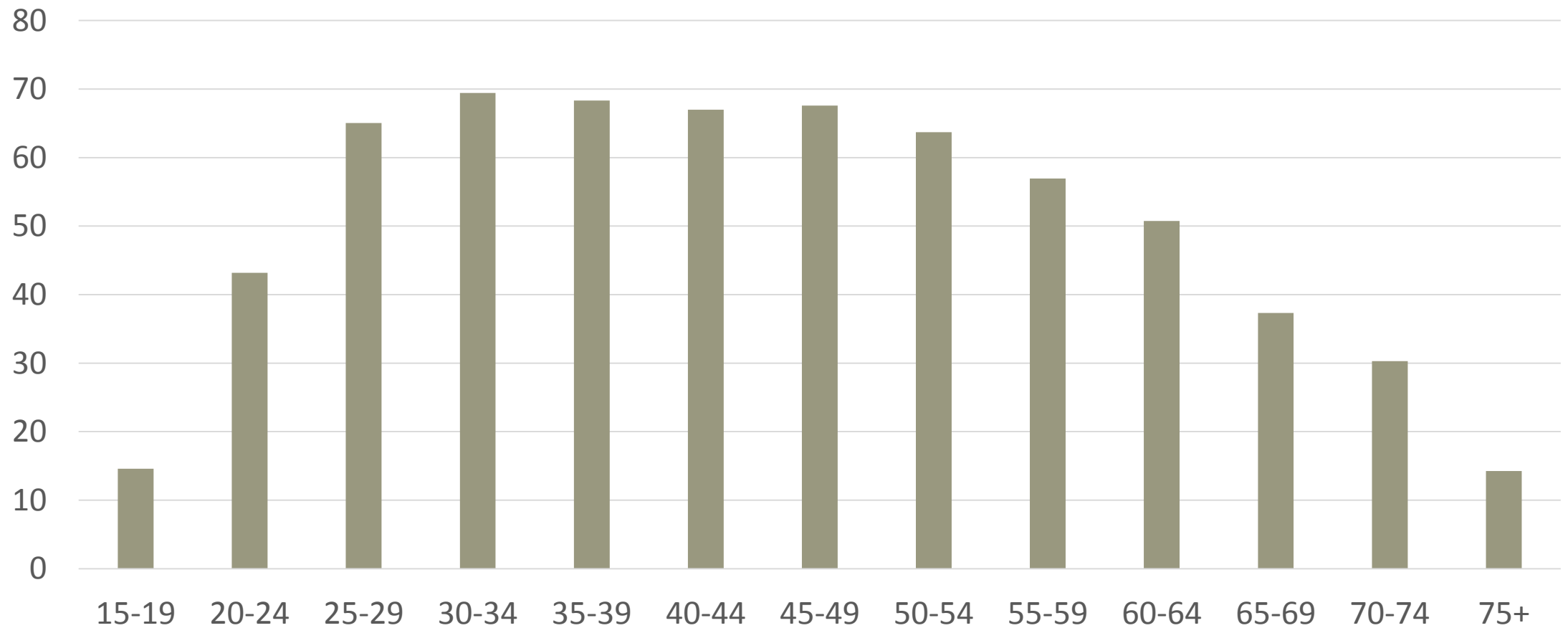
- Standardizovaná míra účasti
- Binární logistická regrese (šance účastnit se screeningu)

Proměnné a jejich limity

- Kdy jste byla naposledy na cytologickém vyšetření stěru děložního čípku?
 - Participace na screeningu ANO v posledních dvou letech
- Vzdělání
 - 3 kategorie - základní stredoškolské, vysokoškolské
- Věk
 - 5leté věkové skupiny
 - nejvyšší 75+

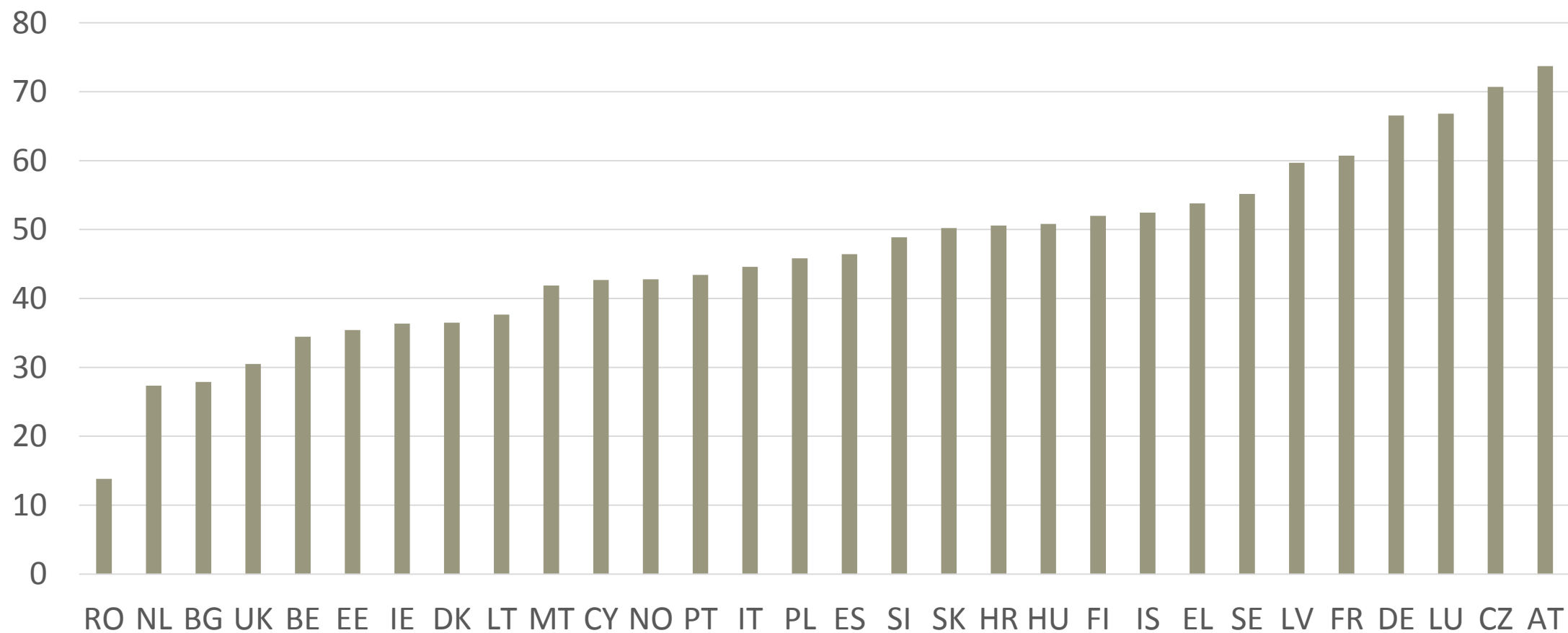
Míra účasti na cervikálním screeningu v Evropě podle věku (%)

zdroj dat: EHIS 2014

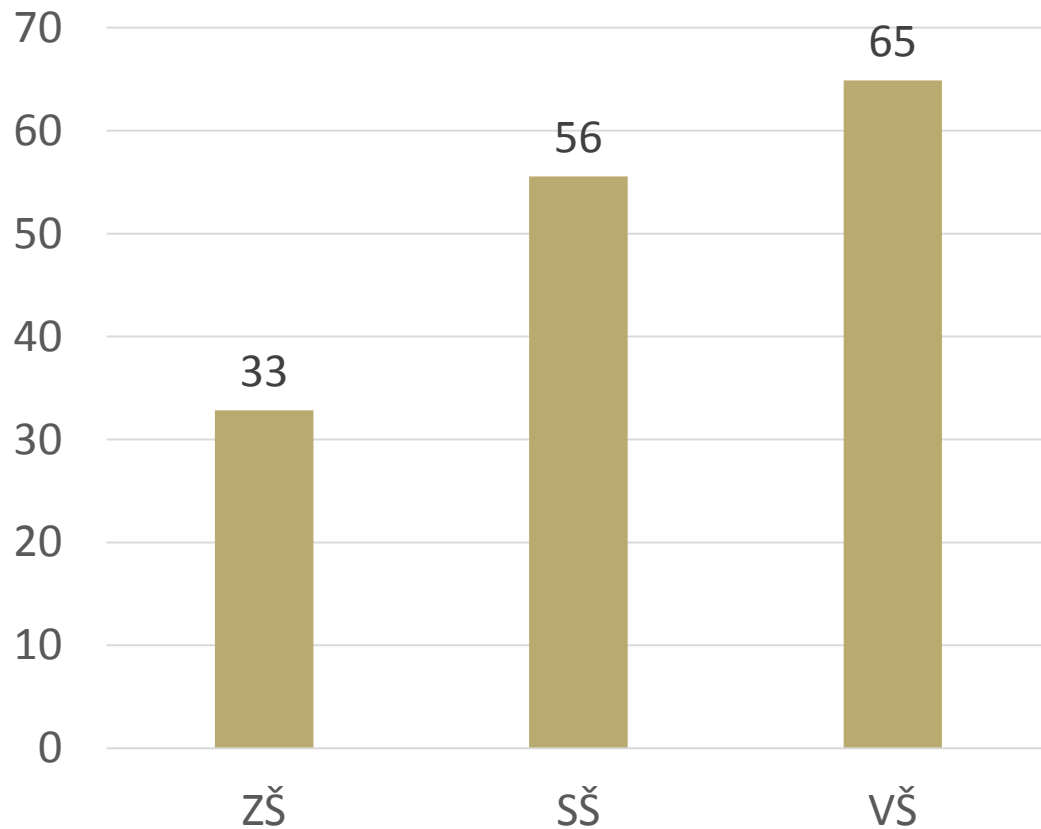

Standardizovaná míra účasti na cervikálním screeningu v Evropě (%)

Zdroj dat: EHIS 2014

Míra účasti na cervikálním screeningu v Evropě podle vzdělání (kontrolováno na věk a zemi)

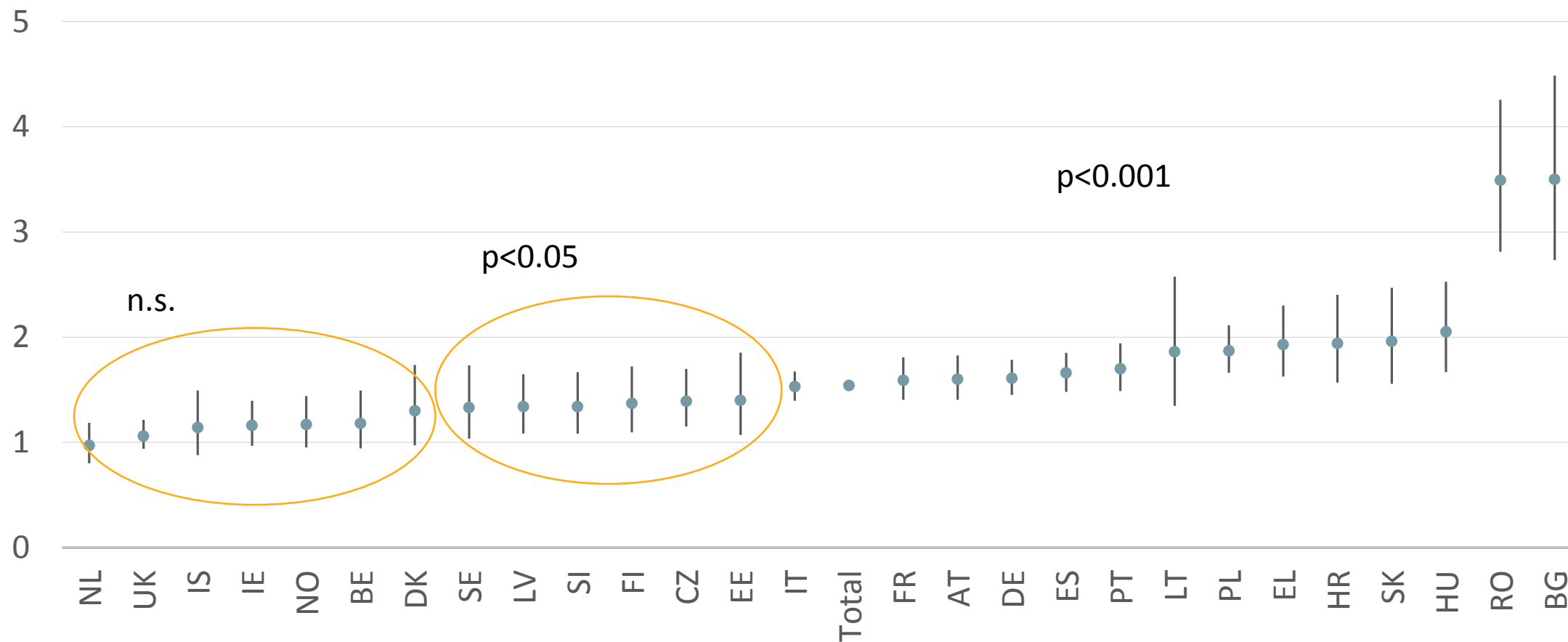

Šance účastnit se cervikálního screeningu

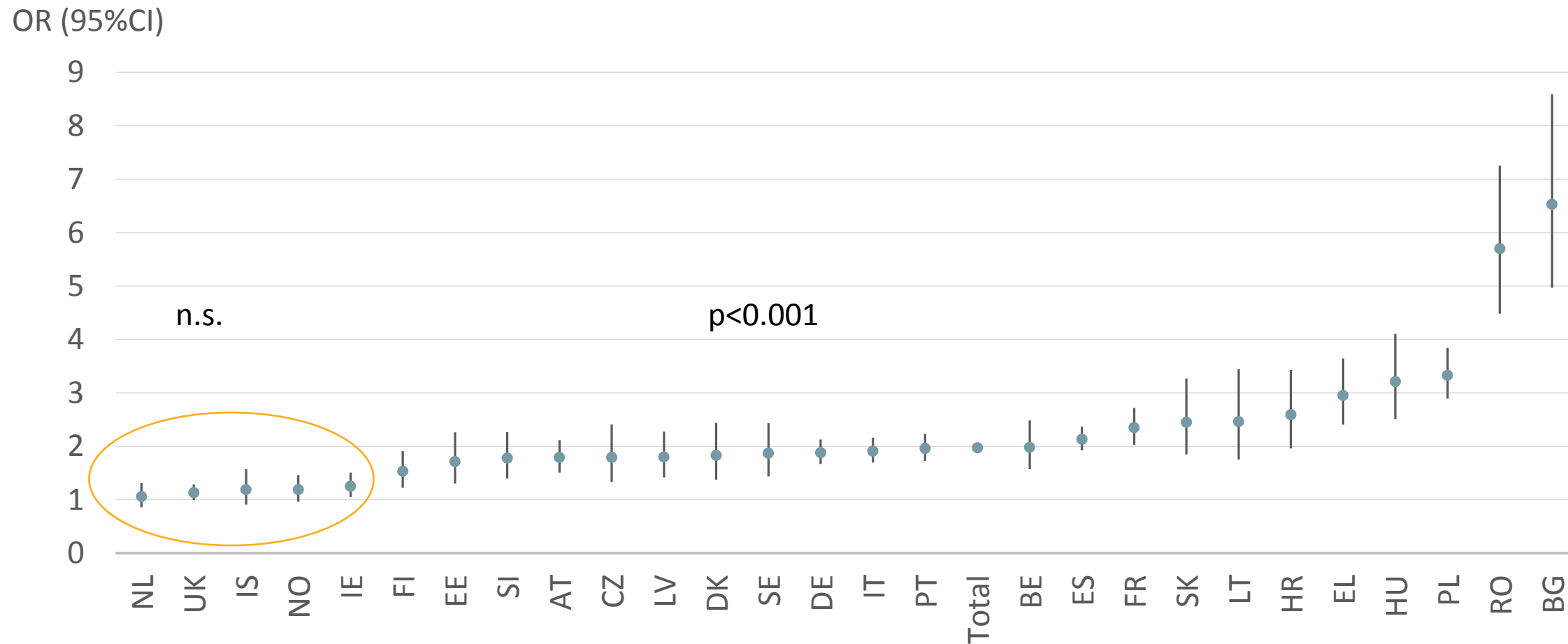
Vzdělání	OR	p-hodnota	CI 95%	
ZŠ	1			
SŠ	1,54	<0,001	1,494	1,586
VŠ	1,98	<0,001	1,912	2,043

Šance účastnit se cervikálního screeningu (SŠ vs ZŠ) (kontrolováno pro věk)

OR (95%CI)

Šance účastnit se cervikálního screeningu (VŠ vs ZŠ) (kontrolováno pro věk)

Země podle sociálního gradientu míry participace

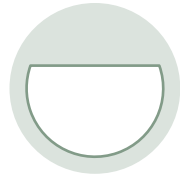
Země bez sociálních nerovností

NL

UK

IE

NO IS

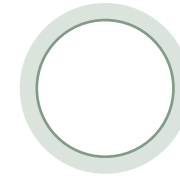

Země s rozdíly mezi nejnižší a nejvyšší vzdělanostní skupinou

BE

DK SE FI

LV SI CZ EE

Země s rozdíly napříč úrovněmi vzdělání

IT ES PT EL

FR

AT DE

LT PL HR SK HU

RO BG

Děkujeme za pozornost

- Sociální nerovnosti v účasti na cervikálním screeningu nebyly pozorovány ve všech zemích
- Identifikace faktorů na kontextuální úrovni (trvání screeningu, organizace screeningu, financování zdravotní péče, vzdělanostní struktura žen, ...)

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova